

Projekt zakłada badania krajobrazu sakralnego Słowian Północno-Zachodnich. W jego skład wchodziły miejsca kultu oraz miejsca święte. Do pierwszej grupy zaliczamy między innymi świątynie oraz miejsca ofiarne, do drugiej miejsca odosobnione które traktowane były jako miejsca zamieszkiwania bogów lub innych istot nadprzyrodzonych. Projekt za punkt wyjścia przyjmuje skatalogowanie informacji pojawiających się w źródłach pisanych i literaturze przedmiotu dotyczących takich przestrzeni. Na tym szerokim tle wytypowano cztery wyjątkowe przestrzenie: Rowokół, Kałdus, Biskupin i Gross Raden. Obiekty te pomimo, że funkcjonują w sferze naukowej i popularnej jako pewne miejsca kultu nigdy nie zostały poddane wieloaspektowej, krytycznej analizie pod względem zarówno pod względem ich formy, lokalizacji w strukturach osadniczych, oraz odkrytych w nich zabytków. Obiekty te są różne nie tylko pod względem formy, ale również pod względem funkcji.

Rowokół to góra – kompleks dwóch grodzisk, których wykorzystanie do celów kultowych we wczesnym średniowieczu nie zostało jak dotąd jednoznacznie udowodnione, choć funkcjonuje w przestrzeni społecznej jako pewne. Najnowsze odkrycia wydają się potwierdzać niezwykle ważną rolę tego miejsca nie tylko dla okolicznych społeczności, ale prawdopodobnie również dla całego Pomorza. Kałdus to kompleks doskonale znany wszystkim badaczom i sympatykom archeologii wczesnego średniowiecza. Jednym z niezwykle ważnych punktów tego kompleksu są znaleziska związane ze sferą działań rytualnych w postaci kopca kamiennego będącego prawdopodobnie ołtarzem ofiarnym na którym składano ofiary ze zwierząt oraz roślin. Co ważne w wyniku przyjęcia chrześcijaństwa, bezpośrednio na kopcu wzniesiono mury romańskiej bazyliki. Ślady działań rytualnych zostały odkryte również w Biskupinie. Stanowisko to znane przede wszystkim z wyjątkowego grodziska związanego z ludnością kultury łużyckiej odgrywało również ważną rolę w okresie wczesnego średniowiecza. W źródle wody odkryto tam ślady składania ofiar ze zwierząt i płodów rolnych. Najstarsze z nich datowane są na okres neolitu, najmłodsze pochodzą z okresu wczesno nowożytnego. Ostatnim z wytypowanych przykładów jest Gross Raden gdzie obecnie funkcjonuje rezerwat archeologiczny z rekonstrukcją wczesnośredniowiecznej osady ulokowanej na półwyspie i grodu umieszczonego na wyspie. Ważnym elementem tego kompleksu jest wyjątkowy budynek, którego ściany wzniesiono z desek zakończonych wyobrażeniami antropomorficznymi. Należy jednak podkreślić, że funkcja budynku, a nawet tak zasadnicze elementy jak to czy posiadał on zadaszenie nie są pewne i wymagają nowego spojrzenia.

Wszystkie stanowiska posiadają umocowanie w literaturze przedmiotu, wszystkie są również ważnymi punktami na współczesnych mapach archeoturystycznych. Planowane badania mają umożliwić krytykę utartych przekonań i stereotypowych interpretacji, zastępując je rzetelną analizą archeologiczną i kulturoznawczą. Przeprowadzone zostaną szeroko zakrojone badania nad archiwaliami, dokumentacją terenową oraz wszystkimi zabytkami odkrytymi podczas badań wykopaliskowych. Stworzony zostanie pełny katalog danych skorelowany z danymi przestrzennymi. W ramach projektu zostaną wykonane również nowe analizy radiowęglowe dzięki którym możliwe będzie bezwzględne datowanie poszczególnych faz użytkowania stanowisk oraz odkrytych tam zabytków. Szczególnie ważne w tym punkcie będą analizy szczątków zwierzęcych w których skłonni jesteśmy widzieć pozostałości po znanych ze źródeł pisanych ofiar ze zwierząt, które bez specjalistycznego datowania niejednokrotnie w historii badań, były błędnie przypisywane do kontekstów wczesnośredniowiecznych. Wszystkie z przeprowadzonych analiz archeologicznych pozwolą w wąskim ujęciu na określenie funkcji i znaczenia analizowanych obiektów, w ujęciu szerokim pozwolą stworzyć biografię słowiańskich przestrzeni sakralnych.

Wyniki badań i podsumowanie całego projektu zostaną przedstawione na konferencjach naukowych, w artykułach opublikowanych w renomowanych czasopismach naukowych oraz w przygotowanym manuskrypcie monografii naukowej. Szczegółowe wyniki prac będą również publikowane i upowszechniane w stworzonych do tego celu profilach w *social mediach*.